

New Age – religia w wersji pop.

„New Age” - „Nowa Era”. Według ideologii New Age w roku 2000 rozpoczęła się nowa era – era Wodnika po trwającej 2000 lat erze Ryb – erze chrześcijańskiej.

Odpowiedź na zagubienie współczesnego człowieka – zachęta do zwrócenia się „do wewnątrz”.

Dziecko współczesnej kultury – świętością: wolność, autentyczność, niezależność. Odwołanie się do ludzi mających problem z patriachatem.

„New Age nie wymaga ani trochę więcej wiary i przekonań niż pójście do kina, a mimo to twierdzi, że zaspokoi duchowy głód człowieka”.

New Age – patrzenie „w głąb siebie”, „do wewnątrz”, próba dostrojenia człowieka do mocy natury, by mógł osiągnąć szczęście. W opozycji – chrześcijaństwo – patrzenie „na zewnątrz”, w oczekiwaniu „nowego Adwentu”, nowego przyjścia Boga.

New Age w dobie internetu.

Źródła New Age:

- masoneria
- grupy gnostyckie
- scjentyzm XIX – wieczny (odrzućcie osobowego Boga) i teoria ewolucji Darwina
- koncentracja na duchowych siłach tkwiących w naturze
- rozprzestrzenianie się relatywizmu w połączeniu z obojętnością lub niechęcią wobec chrześcijaństwa

Nowa metoda uprawiania gnozy – w imię głębokiego poznania Boga, odrzucenie Jego Słowa i zastąpienie Go wymysłem człowieka.

Atrakcyjność New Age.

Poczucie, że chrześcijaństwo nie daje ludziom tego, czego potrzebują. Tęsknota za duchowością, sensem.

New Age zawiera w sobie wiele pozytywnych postulatów: krytykę materializmu, redukcjonizmu, który odmawia wzięcia pod uwagę religijnych doświadczeń, krytykę egoistycznej, industrialnej kultury.

Zadanie dla Kościoła: zakorzenie się mocniej w wierze i zrozumieć tęsknotę ludzi, którzy zwrócą się gdzie indziej, jeśli nie znajdą jej zaspokojenia w Kościele.

Duchowość New Age.

Nie wszystko w New Age jest dobre i nie wszystko jest złe.

New Age – nie jest sektą, pojedynczym, jednolitym ruchem. Raczej zespołem ruchów, prądem kulturowo – duchowym. Jego „członkowie” działają w myśl zasady „myśleć globalnie, działać lokalnie”.

New Age nie jest religią – wielu jego członków odrzuca zinstytucjonalizowaną religię na rzecz „duchowości”.

Niektóre elementy New Age: okultystyczne praktyki starożytnego Egiptu, Kabała, gnostycyzm wczesnochrześcijański, średniowieczna alchemia, renesansowy hermetyzm, buddyzm Zen, joga. Synkretyzm wielu religii i ruchów religijnych.

Fascynacja nadnaturalnymi istotami – rola medium, „channeling”, „anioły”.
Reinkarnacja jako zakorzenienie w kosmicznym procesie.
Poszukiwanie „całości”. Próba przewyciężenia wszelkich form dualizmu, holizm.
New Age odpowiedzią na rozczarowanie nauką i teorią stałego postępu.

Model myślenia New Age.

Możliwość uczestnictwa w misterium kosmosu za pomocą duchowej drogi ku przemianie.
Ostatecznym celem jest gnosis – najwyższa wiedza, odpowiednik zbawienia.

Główne tematy.

- kosmos postrzegany jako organiczna całość
- ożywiony Energią (określana również jako boska Dusza lub Duch)
- wiara w pośrednictwo duchowych istot
- ludzie zdolni do wspinania się ku niewidzialnym, wyższym sferom i do kontrolowania życia poza śmierć
- utrzymuje, że istnieje odwieczna wiedza, poprzedzająca wszystkie religie i kultury
- ludzie podążają za oświeconymi mistrzami

New Age o człowieku.

Doskonałość możliwa do osiągnięcia za pomocą różnych technik i terapii.
Wg New Age chrześcijaństwo uniemożliwiło pełną manifestację prawdziwego człowieczeństwa.
Poszerzanie umysłu drogą do osiągnięcia boskiej mocy i przygotowanie drogi dla Ery Oświecenia.
Negacja transcendentnego Boga.
Biocentryczny sposób myślenia – ekologia, środowisko często na pierwszym miejscu, przed człowiekiem.
Niektóre stopnie do samozbawienia i poszerzenia umysłu: medytacja, harmonia ciała, uwalnianie samouzdrawiających energii, joga, zen, ćwiczenia tantryczne.
Doświadczenia szczytowe (biofeedback, podróż do bram śmierci, ponowne narodziny, taniec, narkotyki – to, co może wprowadzić świadomość w inne stany) – drogą do oświecenia.
Psychologia transpersonalna – Wyższe Ja, Uniwersalny Umysł, kolektywna i indywidualna nieświadomość.

New Age o Bogu.

Skłonność do wschodnich i przedchrześcijańskich religii. Cenione kultury Matki Ziemi.
Bóg – „zasadą życia”, „duszą świata”, sumą świadomości istniejących w świecie.
Wszystko jest Bogiem.
Chrystus wg New Age to nie Jezus z Nazaretu, ale ktoś, kto osiągnął wyższy stopień świadomości.
Jezus wg New Age jest jednym z wielu „oświeconych” energią „chrystusową”.
Duch Święty – najbardziej wewnętrzny, osobisty poziom, na którym ta energia jest słyszana.

New Age o świecie.

Nie istnieje różnica między Bogiem, a światem. Świat oceanem energii, całością lub siecią powiązań. Energią, która ożywia świat jest „duch”. Świat – boski, nie stworzony, samowystarczalny, poddany procesowi dążenia ku „wyższej świadomości”.

Krótkie sformułowanie niektórych idei New Age.

Sformułowania idei New Age, William Bloom, 1992, cytowane za: Heelas, s. 225nn:

- Całe życie jest przejawem Ducha, Nieznanego, tej najwyższej świadomości znanej pod wieloma różnymi imionami w wielu różnych kulturach.
- Celem i dynamiką całej egzystencji jest pełna manifestacja Miłości, Mądrości, Oświecenia.
- Wszystkie religie są wyrazem tej samej wewnętrznej rzeczywistości.
- Całe życie, które postrzegamy pięcioma ludzkimi zmysłami lub przy pomocy urządzeń naukowych, jest tylko zewnętrznym welonem niewidzialnej, wewnętrznej i przyczynowej rzeczywistości.
- Podobnie ludzie są dwojakimi istotami: (I) z zewnętrzną, tymczasową osobowością; i (II) o wielowymiarowym wewnętrznym istnieniu (dusza lub wyższe „ja”).
- Zewnętrzna osobowość jest ograniczona i zmierza w kierunku miłości.
- Celem wcielenia wewnętrznej istoty jest wprowadzenie wibracji zewnętrznej osobowości w rezonans z miłością.
- Wszystkie wcielenie dusze mogą w wolności wybrać swą własną drogę duchową.
- Naszymi duchowymi nauczycielami są ci, których dusze są uwolnione od potrzeby wcielenia i którzy wyrażają bezwarunkową miłość, mądrość, i oświecenie. Niektóre z tych wielkich istot są dobrze znane i stanowią inspirację dla świata religii. Niektóre są nieznane i pracują w sposób niewidzialny.
- Całe życie, w swoich różnych formach i stanach, jest połączoną ze sobą energią, zawiera nasze czyny, uczucia i myśli. Dlatego też współpracujemy z Duchem i tymi energiami przy współtworzeniu naszej rzeczywistości.
- Pomimo że jesteśmy trzymami w dynamie kosmicznej miłości, jesteśmy wspólnie odpowiedzialni za stan naszego „ja”, naszego środowiska i całego życia.
- W ostatnim czasie ewolucja planety i ludzkości osiągnęła punkt, w którym przechodzimy fundamentalną duchową zmianę w naszej indywidualnej i masowej świadomości, dlatego właśnie mówimy o Nowej Erze (New Age). Ta nowa świadomość jest rezultatem coraz bardziej pomyślniej inkarnacji tego, co niektórzy ludzie nazywają energiami kosmicznej miłości. Ta nowa świadomość ukazuje się w instynktownym rozumieniu świętości oraz, w szczególności, w połączeniu ze sobą całej egzystencji.
- Ta nowa świadomość i to nowe rozumienie dynamicznej współzależności całego życia oznacza, że jesteśmy obecnie w trakcie procesu dotyczącego kompletnie nowej planetarnej kultury.

Jeremy Tarcher, Komplementarne sformułowania, [w:] Heelas (s. 226):

1. Świat wraz z rasą ludzką stanowi wyraz wyższej, pełniejszej boskiej natury.
2. Wewnątrz każdej ludzkiej istoty ukryte jest wyższe, boskie „ja”, które jest manifestacją wyższej i pełniejszej boskiej natury.
3. Ta wyższa natura może zostać przebudzona i może stać się centrum codziennego życia danej osoby.
4. To przebudzenie jest powodem egzystencji każdego poszczególnego życia.

David Spangler cytowany w: „Actualité des Religions” (nr 8, wrzesień 1999), s. 43, na temat głównych cech wizji New Age, która jest:

- holistyczna (ogólna, ponieważ istnieje jedna pojedyncza rzeczywistość ? energia);
- ekologiczna (Ziemia - „Gaja” jest naszą matką; każdy z nas jest neuronem centralnego systemu nerwowego Ziemi);
- androgyniczna (zarówno tęcza, jak i Yin/Yang są symbolami New Age, wskazującymi na wzajemne uzupełnianie się przeciwieństw, szczególnie męskości i żeńskości);
- mistyczna (znajdująca świętość we wszystkich, najzwyczajniejszych rzeczach);

- planetarna (ludzie muszą być w jednym i tym samym czasie zakotwiczeni w ich własnej kulturze i otwarci na uniwersalny wymiar, zdolni do promowania miłości, współczucia, pokoju; dotyczy to także ustanowienia rządu światowego).

Wybrane terminy

Androgynia: nie jest hermafrodytyzmem, czyli posiadaniem fizycznych cech obu płci, ale świadomością obecności w każdej osobie pierwiastka męskiego i żeńskiego. Uważa się ją za stan zrównoważonej wewnętrznej harmonii pomiędzy animus i anima. Według New Age jest ona stanem wynikającym z nowej świadomości podwójnej formy bycia i istnienia, która jest charakterystyczna dla każdego mężczyzny i każdej kobiety. Im bardziej się rozprzestrzenia, tym bardziej będzie pomagać w transformacji relacji interpersonalnych.

Antropozofia: teozoficzna doktryna pierwotnie spopularyzowana przez Chorwata, Rudolfa Steinera (1861-1925), który po dłuższym okresie bycia liderem niemieckiego oddziału (od 1902 do 1913) opuścił Towarzystwo Teozoficzne. Antropozofia jest ezoteryczną doktryną mającą na celu wprowadzenie ludzi w tajniki ?obiektywnej wiedzy? w sferze duchowoboskiej. Steiner wierzył, że pomogła mu ona zgłębić prawa ewolucji kosmosu i ludzkości. Zakłada ona, że każda fizyczna istota ma odpowiadającą jej duchową istotę, a na ziemskie życie wpływają gwiazdne energie i duchowe esencje. Kronika Akasha jest uważana za „kosmiczną” pamięć dostępną dla wtajemniczonych

Channeling (kanałowanie): psychiczne media twierdzą, że działają jako kanały pozwalające na przepływ informacji pochodzących od innych istot, zwykle bezcielesnych jednostek żyjących na wyższych poziomach. Channeling łączy istoty tak zróżnicowane jak: wywyższeni mistrzowie, aniołowie, bogowie, jednostki grupowe, duchy natury i Wyższe Ja.

Chrystus: według New Age historyczna postać Jezusa jest jedynie jednym z wcieleń idei, energii lub zbiorem wibracji. Zdaniem Alice Bailey, potrzebny byłby wielki dzień suplikacji, kiedy to wszyscy wierzący stworzyliby taką koncentrację duchowej energii, że nastąpiłoby dalsze wcielenie, które ujawniłoby sposób, w jaki ludzie mogą siebie ocalić? Dla wielu ludzi Jezus jest niczym więcej jak tylko duchowym mistrzem, który podobnie jak Budda, Mojżesz, Mahomet i inni został przeniknięty przez kosmicznego Chrystusa. Kosmiczny Chrystus znany jest również jako chrystusowa energia tkwiąca u podstawy każdej istoty i całego istnienia. Jednostki powinny być stopniowo wtajemniczane w świadomość tej chrystusowej cechy, którą wszyscy posiadają. Chrystus według New Age reprezentuje najwyższy stan doskonałości „ja”.

Enneagram: (z języka greckiego ennéa = dziewięć + gramma = znak) nazwa odnosi się do wykresu złożonego z koła posiadającego na swym obwodzie dziewięć punktów, które są połączone wewnątrz koła trójkątem i sześciokątem. Początkowo był on używany w przepowiadaniu przyszłości, ale stał się znany jako symbol systemu typologii osobowości składającej się z dziewięciu standardowych typów charakteru. Swą popularność uzyskał po publikacji książki Helen Palmer „The Enneagram”. Autorka ta uznaje się za dłużniczkę rosyjskiego ezoterycznego myśliciela i uzdrowiciela G.I. Gurdijewa, chilijskiego psychologa Claudio Naranjo oraz autora Oscara Ichazo, założyciela Arica. Początki enneagramu pozostają okryte tajemnicą, niektórzy jednak utrzymują, że wywodzi się on z mistycyzmu Sufi.

Era Wodnika: każdy astrologiczny wiek, trwający około 2146 lat, nazwany jest zgodnie z nazwą jednego ze znaków zodiaku. Jednakże te „wielkie dni” następują po sobie w odwrotnej

kolejności, a zatem gdy obecna Era Ryb się skończy, rozpocznie się Era Wodnika. Każda z er ma swoje własne kosmiczne energie; energia w Erze Ryb uczyniła ją czasem wojen i konfliktów, Wodnik natomiast ma być czasem harmonii, sprawiedliwości, pokoju, jedności itd. W tym aspekcie New Age akceptuje historyczną nieuchronność. Niektórzy wyrażają pogląd, że Era Byka była czasem religii żydowskiej, Era Ryb czasem chrześcijaństwa, a Wodnik zaś stanie się wiekiem uniwersalnej religii.

Ewolucja: w New Age jest ona czymś znacznie większym, niż tylko kwestią żyjących istot rozwijających się w kierunku wyższych form życia. Model fizyczny jest przetransponowany na sferę duchową, tak aby immanentna siła tkwiąca w ludziach mogła popchnąć ich w kierunku wyższych form życia duchowego. Uważa się, że ludzie nie posiadają pełnej kontroli nad tą siłą, ale ich dobre lub złe działania mogą przyspieszyć lub opóźnić ich postęp. Sądzi się, że całość stworzenia, włączając ludzkość, porusza się nieuchronnie w kierunku połączenia z boskim elementem. Reinkarnacja zajmuje bardzo ważne miejsce w tym spojrzeniu na postępującą duchową ewolucję, która, jak się uważa, zaczyna się przed narodzeniem i trwa nadal po śmierci.

Ezoteryzm (z języka greckiego esoteros = to, co jest wewnątrz): ogólnie termin ten odnosi się do starożytnej i ukrytej wiedzy dostępnej tylko grupie wtajemniczonych, którzy określają siebie jako strażników prawd ukrytych przed większością ludzkości. Proces wtajemniczenia prowadzi ludzi od zaledwie zewnętrznej, powierzchownej wiedzy o rzeczywistości do wewnętrznej prawdy, w procesie tym ich świadomość budzi się na głębszym poziomie. Ludzie są zaproszeni do podjęcia tej ?wewnętrznej podróży? w celu odkrycia wewnątrz siebie ?boskiej iskry?. Zbawienie w tym kontekście zbiega się z odkryciem Ja.

Feng-shui: jedna z form geomancji, okultystyczna chińska metoda rozszyfrowywania ukrytej obecności pozytywnych i negatywnych prądów w budynkach i innych miejscach, na podstawie wiedzy o siłach ziemskich i atmosferycznych. ?Podobnie jak ludzkie ciało lub kosmos, tak i miejsca są przecinane przez wpływy, których właściwa równowaga jest źródłem zdrowia i życia?.

Gnoza: w sensie ogólnym gnoza jest formą wiedzy, która nie jest intelektualna, ale wizjonerska lub mistyczna i, jak się uważa, została objawiona. Może ona połączyć człowieka z boską tajemnicą. W pierwszych wiekach chrześcijaństwa Ojcowie Kościoła walczyli przeciwko gnostycyzmowi, ponieważ był on nie do pogodzenia z wiarą chrześcijańską. Niektórzy widzą odrodzenie gnostyckich idei w dużej części myśli New Age, zwłaszcza, że istnieją autorzy związani z New Age, którzy rzeczywiście powołują się na wczesny gnostycyzm. Jednakże większy nacisk, jaki się kładzie w New Age na monizm, a nawet panteizm lub panenteizm zachęca niektórych do używania terminu neo-gnostycyzm w celu rozróżnienia gnozy New Age od starożytnego gnostycyzmu.

Hermetyzm: filozoficzne i religijne praktyki i spekulacje związane z pismami zawartymi w Corpus Hermeticum i aleksandryjskimi tekstami przypisywanymi mitycznemu Hermesowi Trismegistosowi. W czasach Renesansu, kiedy to po raz pierwszy je poznano, uważano, że odkrywają one przedchrześcijańskie doktryny, jednak późniejsze studia pokazały, że pochodzą one z pierwszego wieku chrześcijaństwa. Aleksandryjski hermetyzm jest głównym źródłem, z którego czerpie współczesny ezoteryzm, toteż oba te kierunki mają wiele wspólnego, m.in.: eklektyzm, odrzucenie ontologicznego dualizmu, afirmację pozytywnego i symbolicznego charakteru wszechświata, ideę upadku i późniejszego przywrócenia ludzkości. Hermetyczne spekulacje wzmocniły wiarę w starożytną fundamentalną tradycję lub tak zwaną odwieczną filozofię (philosophia perennis), błędnie uważaną za wspólną wszystkim religijnym tradycjom. Wyższe i ceremonialne formy magii pochodzą z renesansowego

hermetyzmu.

Holizm: kluczowy koncept w ?nowym paradygmacie?, uważany za dostarczający teoretycznych ram, integrujących całe widzenie świata współczesnego człowieka. Pojęcie „całości” przedstawiane jest jako centralny koncept metodologiczny i ontologiczny stanowiący przeciwieństwo doświadczenia wynikającego ze zwiększającej się fragmentaryzacji w nauce i życiu codziennym. Ludzkość wpasowuje się we wszechświat jako część jednego żywego organizmu, harmonicznej sieci dynamicznych związków. Klasyczne rozróżnienie pomiędzy podmiotem a przedmiotem, za które wini się zwykle Kartezjusza i Newtona, jest kwestionowane przez różnych naukowców, którzy oferują most pomiędzy nauką i religią. Ludzkość jest częścią uniwersalnej sieci (ekosystemu, rodziny) natury i świata i musi poszukiwać harmonii z każdym elementem tego quasitranscendentnego autorytetu. Kiedy człowiek zrozumie swoje miejsce w naturze, w kosmosie, który jest również boski, pojmie także, że „całość” i „świętość” są jedną i tą samą rzeczą. Najprostsze sformułowanie holizmu znajduje się w hipotezie Gaji.

Inicjacja: w religijnej etnologii pojawia się kognitywna i/lub eksperymentalna podróż, dzięki której dana osoba zostaje przyjęta sama lub jako część grupy, za pomocą szczególnych rytuałów, w poczet członków religijnej wspólnoty, tajnego towarzystwa (np. masonerii) lub tajemniczego stowarzyszenia (magicznego, ezoteryczno-okultystycznego, gnostyckiego, teozoficznego itp.).

Karma (z sanskrytu Kri = dzieło, czyn): kluczowe pojęcie w hinduizmie, dżainizmie i buddyzmie, którego znaczenie nie zawsze jednak było takie samo. W starożytnym okresie wedyjskim oznaczało ono rytualny czyn, a szczególnie składanie ofiary, dzięki której dana osoba uzyskiwała dostęp do szczęścia lub błogosławieństwa życia po śmierci. Kiedy pojawiły się dżainizm i buddyzm (około sześciu wieków przed Chrystusem), karma straciła swoje zbawcze znaczenie: drogą do wyzwolenia stała się wiedza Atman lub ?ja?. W doktrynie samsary była ona rozumiana jako związana z nieustającym cyklem ludzkich narodzin i śmierci (hinduizm) lub ponownym narodzeniem (buddyzm). W kontekście New Age prawo karmy jest często rozumiane jako moralny równoważnik kosmicznej ewolucji. Nie ma ono już nic wspólnego ze złem lub cierpieniem - złudzeniami doświadczanymi jako części kosmicznej gry, ale jest uniwersalnym prawem przyczyny i skutku, częścią tendencji połączonego wewnątrznie wszechświata zmierzającą w kierunku moralnej równowagi.

Kryształy: uważa się, że wibrują one na wysokich częstotliwościach, są zatem przydatne w przemianie siebie. Używa się ich w różnych terapiach, w medytacji, wizualizacji, ?podróżach gwiazdnych? lub jako talizmany przynoszące szczęście. Patrząc z zewnątrz, nie posiadają one żadnej mocy, są po prostu piękne.

Mistycyzm: w mistycyzmie New Age człowiek zwraca się raczej ku sobie samemu niż w stronę komunii z Bogiem, który jest „całkowicie inny”. Jest to zjednoczenie z wszechświatem, ostateczne unicestwienie poszczególnej jednostki w jedność z całością. Doświadczenie „Ja” jest uważane za doświadczenie boskości, należy zatem spojrzeć do środka, aby odkryć autentyczną mądrość, kreatywność i siłę.

Monizm: metafizyczne przekonanie mówiące, że różnice pomiędzy istotami są złudne. Istnieje tylko jedna uniwersalna istota, której każda rzecz i każda osoba jest częścią. Monizm New Age w dużym stopniu zawiera także ideę, że rzeczywistość jest fundamentalnie duchowa, jest on zatem współczesną formą panteizmu (czasami wyraźnym odrzuceniem materializmu, szczególnie marksizmu). Jego roszczenie sobie prawa do rozwiązania całego dualizmu nie pozostawia miejsca na transcendentalnego Boga, wszystko więc jest Bogiem.

Kolejny problem, jaki pojawia się dla chrześcijaństwa, wiąże się z kwestią pochodzenia zła. C.G. Jung postrzegał zło jako „ciemną stronę” Boga, podczas gdy w klasycznym teizmie jest On cały dobrem.

Muzyka New Age: jest to świetnie rozwijający się przemysł. Często sprzedawana jest ona jako środek do osiągnięcia harmonii ze sobą lub światem, część z niej to muzyka celtycka lub druidyczna. Niektórzy kompozytorzy New Age twierdzą, że celem tej muzyki jest budowanie mostów pomiędzy świadomym i nieświadomym, jest to prawdopodobnie bardziej prawdziwe w tych utworach, w których oprócz melodii, występuje medytacyjne i rytmiczne powtórzenie kluczowych wyrażen. Podobnie jak w przypadku wielu elementów związanych ze zjawiskiem New Age, intencją niektórych rodzajów tej muzyki jest przyciągnięcie ludzi do samego New Age, jednakże większość jest po prostu artystycznym utworem lub też komercyjnym artykułem.

Neopoganizm: nazwa często odrzucana przez tych, do których się ją stosuje, a odnosząca się do prądu, który biegnie równoległe z New Age. Oba te ruchy często oddziałują na siebie wzajemnie. Na wielkiej fali reakcji przeciw tradycyjnym religiom, a szczególnie przeciw judeochrześcijańskiemu dziedzictwu Zachodu, wiele osób na nowo zwróciło się ku starożytnym, rdzennym, tradycyjnym pogańskim religiom. Wszystko to, co poprzedziło chrześcijaństwo, jest uważane za bardziej prawdziwe dla ducha danej ziemi lub narodu, za niezanieczyszczoną formę naturalnej religii, będącej w kontakcie z siłami natury, często matriarchalną, magiczną lub szamańską. Uważa się, że ludzkość będzie zdrowsza, jeśli powróci do naturalnego cyklu (rolniczych) świąt i do ogólnej afirmacji życia. Niektóre neopogańskie religie są niedawnymi rekonstrukcjami, których autentyczny związek z pierwotnymi formami można zakwestionować, szczególnie w przypadkach, gdy są one zdominowane przez współczesne ideologiczne składniki, takie jak ekologia, feminizm albo, w wielu przypadkach, mity dotyczące czystości rasowej.

Nowa Myśl: ruch religijny założony w Stanach Zjednoczonych Ameryki w dziewiętnastym wieku. Jego początki wywodzą się z idealizmu, którego był spopularyzowaną formą. W przekonaniu tym Boga uważano za całkowicie dobrego, a zło za ledwie za złudzenie, natomiast podstawową rzeczywistością był umysł. Ponieważ to umysł każdego człowieka jest tym czynnikiem, który powoduje wydarzenia w jego życiu, człowiek musi wziąć ostateczną odpowiedzialność za każdy aspekt swojej sytuacji.

Okultyzm: okultystyczna (a więc ukryta) wiedza oraz ukryte siły umysłu i natury znajdują się u podstaw wierzenia i praktyki związanej z przypuszczalną tajemnicą „odwiecznej filozofii”, wywodzącej się z jednej strony z magii i alchemii starożytnej Grecji, a z drugiej z żydowskiego mistycyzmu. Są one trzymane w ukryciu przez kodeks tajemnicy narzucony wtajemniczonym zebraniem w grupy i towarzystwa, które strzegą tajemnej wiedzy i technik. W dziewiętnastym wieku spirytualizm i Towarzystwo Teozoficzne wprowadziły nowe formy okultyzmu, które z kolei wpłynęły na różne prądy w myśli New Age.

Panteizm (greckie pan = wszystko i theos = Bóg): przekonanie, że wszystko jest Bogiem lub, czasem, że wszystko jest w Bogu, a Bóg jest we wszystkim (panenteizm). Każdy element wszechświata jest boski, a boskość jest w równym stopniu obecna we wszystkim. W poglądzie tym nie ma miejsca na Boga jako oddzielną istotę w rozumieniu klasycznego teizmu.

Parapsychologia: traktuje o zagadnieniach takich jak percepcja pozasensoryczna, telepatia, telekineza, uzdrawianie psychiką i komunikacja z duchami poprzez media lub kanałowanie. Pomimo ostrej krytyki ze strony naukowców, parapsychologia umocniła się i dobrze

wpasowuje się w pogląd popularny w niektórych dziedzinach New Age, głoszący, że ludzie posiadają nadzwyczajne psychiczne zdolności, ale często tylko w nierozwiniętej formie.

Poszerzanie świadomości: jeśli kosmos jest rozumiany jako jeden ciągły łańcuch istnienia, wszystkie poziomy egzystencji: mineralne, roślinne, zwierzęce, ludzkie, kosmiczne i boskie istoty - są współzależne. Mówi się, że ludzie stali się świadomi swego miejsca w tej holistycznej wizji globalnej rzeczywistości poprzez poszerzenie swej świadomości wykraczające znacznie ponad jej zwykłe granice. New Age oferuje olbrzymią różnorodność technik pomagających ludziom osiągnąć wyższy poziom postrzegania rzeczywistości, a także sposób przezwyciężenia podziału pomiędzy podmiotami oraz podmiotami i przedmiotami w procesie poznawczym, kończącym się całkowitym połączeniem tego, co normalna, niższa świadomość postrzega jako oddzielne lub różne rzeczywistości.

Pozytywne myślenie: przekonanie, że ludzie mogą zmieniać fizyczną rzeczywistość lub zewnętrzne okoliczności poprzez zmianę swego nastawienia psychicznego, przez myślenie pozytywne i konstruktywne. Czasami jest to kwestia stania się rzeczywiście świadomym tych naszych nieświadomych postaw, które określają naszą sytuację życiową. Tym, którzy myślą pozytywnie, obiecuje się zdrowie i pełnię, często powodzenie, a nawet nieśmiertelność.

Psychologia głębi: szkoła psychologii założona przez C.G. Junga, ucznia Freuda. Jung uznał, że religia i sprawy duchowe są niezwykle istotne dla uzyskania pełni i zdrowia. Interpretacja snów i analiza archetypów były kluczowymi elementami w jego metodzie. Archetypy są formami, które należą do odziedziczonej struktury ludzkiej psychiki, pojawiają się one w powtarzających się motywach lub obrazach w snach, fantazjach, mitach i bajkach.

Rebirthing: we wczesnych latach siedemdziesiątych Leonard Orr opisał rebirthing jako proces, dzięki któremu dana osoba może zidentyfikować i odizolować te miejsca w swojej świadomości, które są splątane i stanowią źródło obecnych problemów.

Reinkarnacja: w kontekście New Age reinkarnacja jest związana z koncepcją postępującej ewolucji w kierunku stawania się boskim. W przeciwieństwie do indyjskich religii lub tych, które się z nich wywodzą, New Age uważa reinkarnację za krok w rozwoju poszczególnej duszy ku bardziej doskonałemu stanowi. To, co podlega reinkarnacji, jest czymś zasadniczo niematerialnym lub duchowym; a dokładniej rzecz ujmując, świadomością, tą iskrą energii w człowieku, która uczestniczy w kosmicznej lub „chrystusowej” energii. Śmierć jest niczym innym, jak tylko przejściem duszy z jednego ciała do innego.

Różokrzyżowcy (Rosicrucians): są zachodnią grupą okultystyczną zaangażowaną w alchemię, astrologię, teozofię i kabalistyczne interpretacje Pisma Świętego. Drużyna Różokrzyżowców (Rosicrucian Fellowship) przyczyniła się do odnowy astrologii w dwudziestym wieku, a Starożytny i Mistyczny Zakon Różokrzyżowców (AMORC) połączył sukces z przypuszczalną zdolnością materializacji psychicznych obrazów zdrowia, bogactw i szczęścia.

Ruch Ludzkiego Potencjału: od swojego powstania (Esalen, Kalifornia, lata sześćdziesiąte) rozwinął się on w sieć grup promujących uwolnienie dzięki samorealizacji, wrodzonej ludzkiej zdolności do bycia kreatywnym. Związane z tą ideą różne techniki osobistej przemiany coraz częściej są wykorzystywane przez firmy w programach treningu zarządzania, które organizowane są z bardzo zwykłych, ekonomicznych powodów.

Transpersonalne Technologie, Ruch dla Wewnętrznej Duchowej Świadomości,

Organizacyjny Rozwój i Organizacyjna Przemiana - wszystkie te techniki przedstawia się jako nie-religijne, jednak w rzeczywistości pracownicy firm mogą znaleźć się w sytuacjach, w których poddani zostaną wpływowi obcej „duchowości”, w sytuacjach, które stawiają pytanie o osobistą wolność człowieka. Istnieją wyraźne powiązania pomiędzy duchowością Wschodu a psychoterapią, psychologia Junga i Ruch Ludzkiego Potencjału miały natomiast wielki wpływ na szamanizm i „zrekonstruowane” formy pogaństwa, takie jak druidyzm i wicca. Ogólnie rzecz ujmując „osobisty wzrost” może być rozumiany jako rodzaj „religijnego zbawienia” proponowanego przez New Age. Uważa ono bowiem, że uwolnienie od ludzkiego cierpienia i słabości będzie rezultatem rozwijania naszego potencjału, gdyż rozwój ten prowadzi do zwiększenia kontaktu z naszą wewnętrzną boskością[105].

Spirytyzm: próby nawiązania kontaktu z duchami zmarłych istniały od zawsze, a dziewiętnastowieczny spirytyzm jest uważany za jeden z nurtów, które włączyły się do New Age. Rozwinął się on na tle idei Swedenborga i Mesmera i stał się nowym rodzajem religii. Madame Blavatsky była medium, dlatego też spirytyzm miał wielki wpływ na Towarzystwo Teozoficzne, mimo iż podkreślano tu raczej kontakt z istotami z odległej przeszłości niż z ludźmi, którzy umarli niedawno. Allan Kardec przyczynił się do rozszerzenia idei spirytyzmu w religiach afro-brazylijskich. Elementy spirytyzmu występują również w niektórych nowych ruchach religijnych w Japonii.

Szamanizm: to praktyki i wierzenia związane z komunikacją z duchami natury i duchami zmarłych, która dokonuje się poprzez rytualne owładnięcie szamana, służącego jako medium, przez duchy. Szamanizm stał się atrakcyjny w kręgach New Age, ponieważ podkreśla harmonię z siłami natury i uzdrawianie. Istnieje również romantyczny obraz związany z rdzennymi religiami i ich bliskością z ziemią i naturą.

Świadomość planetarna: pogląd, który rozwinął się w latach osiemdziesiątych, mający na celu promowanie lojalności raczej wobec wspólnoty ludzkiej niż wobec rodów, plemion lub innych ustalonych grup społecznych. Może on być uważany za spadkobiercę ruchów z początku dwudziestego wieku, które lansowały ideę rządu światowego. Świadomość jedności ludzkości dobrze wpasowuje się w hipotezę Gaji.

Teozofia: starożytny termin, który początkowo oznaczał rodzaj mistycyzmu. Był on łączony z greckimi gnostykami i neoplatonikami, z Mistrzem Eckhartem, Mikołajem z Kuzy i Jakubem Boehme. Terminowi „teozofia” nowy wymiar nadało Towarzystwo Teozoficzne, założone m.in. przez Helenę Pietrownę Blavatsky w 1875 roku. Teozoficzny mistycyzm zwraca się w kierunku monizmu, podkreślając niezbędną jedność duchowych i materialnych składników wszechświata. Poszukuje on również ukrytych sił, które sprawiają, że materia i duch oddziałują na siebie w taki sposób, że umysły ludzkie i boskie w końcu się spotykają. Jest to moment, w którym teozofia oferuje mistyczne odkupienie lub oświecenie.

Transcendentalizm: dziewiętnastowieczny ruch pisarzy i myślicieli w Nowej Anglii, których łączył idealistyczny zbiór przekonań na temat niezbędnej jedności stworzenia, wrodzonej dobroci osoby ludzkiej i wyższości wglądu nad logiką i doświadczeniem dla objawienia najgłębszych prawd. Główną postacią tego ruchu był Ralph Waldo Emerson. Przeszedł od ortodoksyjnego chrześcijaństwa, przez unitarianizm, do nowego, naturalnego mistycyzmu, który połączył pojęcia zaczerpnięte z hinduizmu z popularnymi amerykańskimi ideami, takimi jak: indywidualizm, osobista odpowiedzialność i potrzeba odniesienia sukcesu.

Wicca: staroangielski termin oznaczający czarownice, który został nadany neopogańskiej odnowie niektórych elementów rytualnej magii. Został on wylansowany w Anglii w 1939 roku przez Geralda Gardnera, który opierając się na pewnych dawnych tekstach, wedle

których średniowieczne, europejskie czary były starożytną religią natury prześladowaną przez chrześcijan. Nazywany „sztuką” (craft), szybko się rozwinął w latach sześćdziesiątych w Stanach Zjednoczonych, gdzie połączył się z ruchem „kobiecej duchowości”.

Wielkie Białe Braterstwo (Great White Brotherhood): Helena Blavatsky twierdziła, że jest w kontakcie z mahatmas lub mistrzami, czyli wywyższonymi istotami, które wspólnie tworzą Wielkie Białe Braterstwo. Postrzegała je ona jako prowadzące ewolucję rasy ludzkiej i kierujące pracą Towarzystwa Teozoficznego.